

Dosarul nr.2ra-366/16

Instanța de fond: Judecătoria Cahul – D. Fujenco

Instanța de apel: CA Cahul – E. Dvurecenschii, R. Petrov, N. Veleva

D E C I Z I E

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curtii Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței
Judecători

Svetlana Filincova,
Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru,
Elena Covalenco, Maria Ghervas

soluționând chestiunea referitoare la admisibilitatea recursului declarat de către Feodora Ciobanu în pricina civilă la acțiunea Feodorei Ciobanu împotriva Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir, Direcției Generale Învățământ Cantemir, intervenient accesoriu Apetri Olga, privind anularea punctului 2 din Ordinul Direcției Generale Învățământ Cantemir nr. 33P din 30 aprilie 2013, restabilirea în funcția de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir începînd cu data de 30 aprilie 2013, încasarea de la Direcția Generală Învățământ Cantemir și Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir a diferenței de salariu pentru eliberarea ilegală din serviciu și privarea ilegală de posibilitatea de a munci, încasarea de la Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir a diferenței de premiu, încasarea de la Direcția Generală Învățământ Cantemir a prejudiciului moral și cheltuieli de judecată,

împotriva deciziei Curtii de Apel Cahul din data de 22 octombrie 2015, prin care s-a admis cererea de apel, s-a casat parțial hotărîrea Judecătoria Cahul din data de 27 aprilie 2015 prin care s-a admis parțial acțiunea,

C O N S T A T Ă :

Ciobanu Feodora la data de 06 iunie 2014 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Învățământ Cantemir cu privire la anularea punctului 2 din Ordinul Direcției Generale Învățământ Cantemir nr. 33P din 30 aprilie 2013, restabilirea în funcția de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” s. Cîrpești, r-nul Cantemir din data de 30 aprilie 2013, încasarea diferenței de salariu pentru privarea ilegală de posibilitatea de a munci în perioada de la 30 aprilie 2013 pînă la emiterea hotărîrii, prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și cheltuielilor de judecată (f.d. 1-5, vol. I).

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că în baza pct. 2 al ordinului 30P din 18 aprilie 2012 a fost numită în funcție de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” s. Cîrpești, r-nul Cantemir, începînd cu data de 18 aprilie 2012 pe un termen de 5 ani în urma promovării concursului pentru ocuparea funcției de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” s. Cîrpești, r-nul Cantemir.

Rezultatele concursului din data de 18 aprilie 2012, aprobate de către Direcția Raională Cantemir prin decizia comisiei raionale de concurs din 18 aprilie 2012 nu au fost contestate. Mai mult ca atît, Apetri Olga a fost membrul comisiei de concurs și s-a expus asupra deciziei de desemnare a cîștigătorului.

La data de 30 aprilie 2013 în temeiul art. 86 alin 1 Codul Munci și în conformitate cu dispozitivul hotărîrii Judecătoriei Cantemir din data de 26 martie 2013, Direcția Generală Învățămînt Cantemir a emis ordinul nr. 33P din 30 aprilie 2013, prin care s-a dispus anularea ordinului nr. 37 P din 11 iunie 2012 privind încetarea contractului individual de muncă la data de 11 iunie 2012 cu Apetri Olga, ca rezultat al constatării ilegalității actului prin hotărîrea instanței de judecată, a fost destituită Ciobanu Feodora din funcția de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” s. Cîrpești, r-nul Cantemir pe motivul restabilirii Olgăi Apetri în funcție de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” s. Cîrpești, r-nul Cantemir, începînd cu data de 11 iunie 2012.

Prin încheierea protocolară din data de 13 august 2014, Apetri Olga a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu din partea pîrîtului.

La data de 26 februarie 2015 Ciobanu Feodora a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor împotriva Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir, Direcției Generale Învățămînt Cantemir, intervenient accesoriu Apetri Olga privind anularea punctului 2 din Ordinul Direcției Generale Învățămînt Cantemir nr. 33P din 30 aprilie 2013, restabilirea în funcția de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir începînd cu data de 30 aprilie 2013, încasarea de la Direcția Generală Învățămînt Cantemir și Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir a diferenței de salariu pentru eliberarea ilegală din serviciu și privarea ilegală de posibilitatea de a munci pentru perioada 30 aprilie 2013- 31 august 2013 în mărime de 19 377,2 lei, încasarea de la Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir diferenței de salariu pentru eliberarea ilegală din serviciu și privarea ilegală de a munci pentru perioada 31 august 2013- 28 februarie 2015 în sumă de 49 551,29 lei, încasarea de la Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir diferenței de premiu pentru anul 2013 în sumă de 3 170,89 lei, pentru anul 2014 în sumă de 3 170,89 lei, a încasa de la Direcția Generală Învățămînt Cantemir prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei și cheltuieli de judecată (f.d.237-238, vol. I).

Prin hotărîrea Judecătoriei Cahul din data de 27 aprilie 2015, s-a admis pațial acțiunea, s-a anulat pct. 2 al Ordinului nr. 33P din 30 aprilie 2013 cu privire la executarea hotărîrii Judecătoriei Cantemir, prin care s-a dispus destituirea Feodorei Ciobanu din funcția de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, s-a restabilit Ciobanu Feodora de către Direcția Generală de Învățămînt Cantemir în funcția de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, din data de 30 aprilie 2013, s-a încasat de la Direcția Generală de Învățămînt Cantemir diferența de salariu pentru eliberarea ilegală din serviciu și privarea ilegală de posibilitatea de a munci, pentru perioada 30 aprilie 2013 pînă la 31 august 2013 în sumă de 19 377,20 lei, s-a încasat de la Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești diferența de salariu pentru eliberarea ilegală din serviciu și privarea

ilegală de posibilitatea de a munci pentru perioada 31 august 2013 pînă la data de 28 februarie 2015 în sumă de 49 551,29 lei, s-a încasat de la Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești diferența de premiu pentru anul 2013 în sumă de 3 170,89 lei, pentru anul 2014 în sumă de 3 170,89 lei, s-a încasat de la Direcția Generală Învățămînt Cantemir prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei, s-a încasat de la Direcția Generală Învățămînt Cantemir cheltuieli de judecată legate de asistența juridică în mărime de 2 500 lei, în rest acțiunea s-a respins (f.d. 23-24, vol. II).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la data de 27 mai 2015, Ciobanu Feodora a declarat apel, prin care a solicitat modificarea hotărîrii contestate în partea încasării de la Direcția Generală Învățămînt Cantemir a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei (f.d.33-38, vol II).

Prin decizia Curții de Apel Cahul din data de 22 octombrie 2015 s-a admis apelul declarat de Ciobanu Feodora, s-a casat parțial hotărîrea Judecătoriei Cahul din data de 27 aprilie 2015, în partea pretențiilor reclamantei Ciobanu Feodora privind restabilirea în funcție de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” s. Cîrpești, cu emiterea unei hotărîri noi după cum urmează: se restabilește Ciobanu Feodora de către Direcția Generală Învățămînt Cantemir în funcție de director al Gimnaziului „ Ștefan cel Mare” s. Cîrpești. În rest hotărîrea Judecătoriei Cahul din 27 aprilie 2015 se menține (f.d.75-81, vol. II).

Nefiind de acord cu decizia Curții de Apel Cahul din 22 octombrie 2015 Ciobanu Feodora, a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecători (f.d. 84-88, vol. II).

În motivarea recursului recurenta a invocat, că instanța de apel a depășit limitele apelului fiind invocată netemeinicia hotărîrii primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral, însă instanța s-a expus asupra pretenției cu privire la restabilirea în funcția de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare”.

Mai mult ca atît, prin decizia instanței de apel este contrară prevederilor art. 373 alin. 6 CPC potrivit căreia apelantei în propria cale de atac nu i se poate crea o situația mai dificilă decît cea din hotărîrea atacată.

De asemenea, instanța de apel nu s-a expus asupra cuantumului prejudiciului moral solicitat de către apelantă în mărime de 50 000 lei.

În conformitate cu art. 434 alin. 1 CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la 22 octombrie 2015, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la data de 10 noiembrie 2015, confirmare privind recepționarea acestora la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe recursul depus la 30 decembrie 2015 se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art.445 alin.1, lit. f) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Verificînd legalitatea deciziei adoptate în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul, depus de către Feodora Ciobanu întemeiat și care urmează să fie admis din următoarele motive.

Ciobanu Feodora s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat anularea pct. 2 din ordinul Direcției Generale Învățământ Cantemir nr. 33P din 30 aprilie 2013, restabilirea în funcție de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din data de 30 aprilie 2013, încasarea de la Direcția Generală Învățământ Cantemir în beneficiul său diferența de salariu pentru eliberarea ilegală din serviciu, privarea ilegală de posibilitatea de a munci, pentru perioada 30 aprilie 2013 – 31 august 2013 suma de 19 377,20 lei, pentru perioada 31 august 2013-28 februarie 2015 suma de 49 551,29 lei, diferența de premiul anual pentru anul 2013 în sumă de 3 170,89 lei, pentru anul 2014 în sumă de 3 170,89 lei, prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 2 500 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Cahul din data de 27 aprilie 2015 acțiunea a fost admisă parțial, s-a anulat pct. 2 din ordinul Direcției Generale Învățământ Cantemir nr. 33P din 30 aprilie 2013, s-a restabilit în funcție de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din data de 30 aprilie 2013, s-a admis pretenția cu privire la încasarea diferenței de salariu și premiu pentru privarea ilegală din serviciu și privarea ilegală de posibilitatea de a munci, s-a admis parțial pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral în cuantum de 5 000 lei (f.d. 23-24, vol. II).

Ciobanu Feodora a contestat hotărîrea Judecătoriei Cahul din data de 27 aprilie 2015, prin care a solicitat modificarea parțială a hotărîrii în partea încasării de la Direcția Învățământ Cantemir în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei, cu majorarea sumei pînă la 50 000 lei.

Hotărîrea Judecătoriei Cahul din data de 27 aprilie 2015 nu a fost contestată de către Direcția Învățământ Cantemir, dar nici de către intervenientul accesoriu Olga Apetri.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din data de 22 octombrie 2015 s-a dispus admiterea apelului declarat de Ciobanu Feodora, s-a casat parțial hotărîrea Judecătoriei Cahul din data de 27 aprilie 2015 în partea pretenției reclamantei Ciobanu Feodora privind restabilirea în funcție de director al Gimnaziului „ Ștefan cel Mare” s. Cîrpeșt, cu emiterea în această parte a unei hotărîri noi, prin care s-a restabilit Ciobanu Feodora în funcție de director al Gimnaziului „ Ștefan cel Mare” s. Cîrpești, în rest hotărîrea s-a menținut (f.d. 75-81, vol. II).

Astfel, instanța de apel a exclus din dispozitivul hotărîrii instanței de fond termenul de la care urmează să fie restabilită în funcție Ciobanu Feodora, deși apelanta a solicitat numai modificarea hotărîrii în partea cuantumului prejudiciului moral, cu majorarea acestuia pînă la 50 000 lei.

Instanța de apel a dat următoarea argumentare soluției sale: „în sensul celor enunțate Colegiul judiciar reține, că instanța de fond într-un mod eronat și nejustificat a indicat data, luna și anul restabilirii în funcție a reclamantei Ciobanu Feodora, or, calcularea perioadei restabilirii în funcție din data de 30 aprilie 2013, ar crea o situația confuză referitor la persoana care îndeplinea funcțiile de director al gimnaziului “Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, și ar implica nulitatea actelor emise în această perioadă de persoana care îndeplinea atribuțiile funcției de director al gimnaziului “Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești. Colegiul judiciar este de acord că, repunerea apelantei Ciobanu Feodora în situația anterioară emiterii ordinului de destituire din funcție, necesită să fie una dintre cele mai dinamice și energice măsuri de restabilire a legalității, de apărare eficientă a dreptului la muncă al salariatului, dreptului la salariu, însă în cazul de față, indicarea termenului restabilirii în funcție a apelantei din data de 30 aprilie 2013 ar duce la situația în care, toate

actele administrative și cele de dispoziție, și cele de gestionare emise în gimnaziului “Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, și care au fost efectuate de persoana care exercita la acel moment funcția de director al gimnaziului “Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești ar fi lipsite de valoare juridică, fapt inadmisibil”.

Potrivit art. 373 alin. 1 în colaborare cu alin. 6 CPC „*instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță*”. *Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces*”.

Contrar art. 373 alin. 6 CPC apelantei în propria cale de atac i s-a creat o situație mai dificilă, necătînd la faptul că ceilalți participanți la proces nu au contestat hotărîrea.

Prin casarea hotărîrii în partea cerinței de restabilire la serviciu de la data de 30 aprilie 2013, instanța de apel a încălcat principiile fundamentale ce guvernează procesul civil și astfel i-a fost afectat dreptul reclamantei la un proces echitabil, ori în cursul apelului nu s-a pus problema de la care dată urmează să fie restabilită Ciobanu Feodora la serviciu, hotărîrea nefiind contestată de ceilalți participanți la proces.

Excluderea din dispozitivul hotărîrii a sintagmei „din data de 30 aprilie 2013” conduce la o incertitudine pentru reclamantă privitor la data, de la care urmează să fie restabilită la serviciu, ori de data restabilirii în serviciu depind plățile salariale, calcularea stagiului de muncă ș.a.

Încălcarea principiului neagravării situației în propria cale de atac, constituie temei de casare a deciziei instanței de apel.

Efectuînd controlul judiciar al soluției date de prima instanță pe capătul de cerere privind repararea prejudiciului moral, instanța de recurs menționează, că soluția pronunțată este în directă corespondență cu probele administrate în dosar și prevederile legii.

Se reține, că pentru acordarea daunelor morale este nevoie de existența unor elemente probatorii adecvate, de natură să permită instanței găsirea unor criterii de evaluare a întinderii acestora, nefiind suficientă libera exprimare a instanței bazată pe gradul de percepere de către aceasta a universului psihic al fiecărei persoane.

La caz, cuantificarea întinderii prejudiciului a fost efectuată de instanță în funcție de împrejurările concrete ale speței, statuind în echitate și acordînd despăgubiri apte să constituie o satisfacție echitabilă.

Sub acest aspect, CEDO a stabilit în cauza *Tolstoy Miloslovsky c Regatul Unit*, că despăgubirea trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, avînd în vedere totodată gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii aduse acestora.

Colegiul consideră că, instanța de fond a examinat pricina sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic, legea materială ce guvernează raportul juridic.

De asemenea, în cadrul judecării pricinii, instanța de judecată a creat participanților la proces condiții obiective și echitabile pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea dreptului la un proces echitabil, garantat prin art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului.

Astfel, instanța de recurs nu a constatat careva temeuri de fapt și de drept de a interveni în quantumul prejudiciului moral acordat de instanța de fond.

Reieșind din cele expuse instanța de recurs conchide că decizia Curții de Apel Chișinău este pasibilă casării din considerentul aplicării și interpretării eronate de către aceasta a normelor legale, cu menținerea hotărîrii instanței de fond.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445 alin. 1 lit. f) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de către Feodora Ciobanu.

Se casează decizia Curții de Apel Cahul din 22 octombrie 2015 în pricină civilă la acțiunea Feodorei Ciobanu împotriva Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir, Direcției Generale Învățămînt Cantemir, intervenient accesoriu Apetri Olga privind anularea punctului 2 din Ordinul Direcției Generale Învățămînt Cantemir nr. 33P din 30 aprilie 2013, restabilirea în funcția de director al Gimnaziului „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir începînd cu data de 30 aprilie 2013, încasarea de la Direcția Generală Învățămînt Cantemir și Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir a diferenței de salariu pentru eliberarea ilegală din serviciu și privarea ilegală de posibilitatea de a munci, încasarea de la Gimnaziul „Ștefan cel Mare” din s. Cîrpești, r-nul Cantemir a diferenței de premiu, încasarea de la Direcția Generală Învățămînt Cantemir a prejudiciului moral și cheltuieli de judecată.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Cahul din data de 27 aprilie 2015.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței

Svetlana Filincova

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Elena Covalenco

Maria Ghervas